

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Ionawr 2016
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Cynghorydd Bobby Feeley, Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol a Gwasanaethau Plant/ Katie Newe, Rheolwr Tîm Cefnogi Pobl
Awdur yr Adroddiad:	Sophie Haworth-Booth, Swyddog Comisiynu a Thendro
Teitl:	Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl Sir Ddinbych 2016-19

- 1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?**
Y Cynllun Comisiynu Lleol (CCLI) tair blynedd ar gyfer y rhaglen Cefnogi Pobl (CP) yn Sir Ddinbych.
- 2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?**
Mae angen gwneud penderfyniad ynghylch cymeradwyo'r CCLI ar gyfer 2016-19 cyn ei gyflwyno i Bwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Gogledd Cymru (PCRh) ym mis Chwefror 2016.
- 3. Beth yw'r Argymhellion?**
Cymeradwyo Cynllun Comisiynu Lleol Cefnogi Pobl 2016-19, cyn cyflwyno'r cynllun i'r PCRh ym mis Chwefror 2016.
- 4. Manylion yr Adroddiad**
Mae Cefnogi Pobl yn ffrwd ariannu gan Lywodraeth Cymru sy'n darparu cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai i bobl ddi-amddiffyn mewn perygl o fod yn ddigartref, gan gynnwys; pobl ifanc, pobl hŷn, pobl sy'n ffoi rhag trais domestig, cyn-droseddwyr, pobl â phroblemau cyffuriau neu alcohol a phobl ag anabledau corfforol, meddyliol neu ddysgu. Nod cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai yw galluogi pobl i ddatblygu a chynnal eu hyder a'u sgiliau i fyw mor annibynnol â phosibl. Mae'r Rhaglen CP yn rhaglen gwario i arbed ac wedi dangos ei bod yn gallu sicrhau manteision ariannol a rhai nad ydynt yn ariannol.
Mae'n ofynnol i dimau Cefnogi Pobl ar draws Cymru gyflwyno Cynllun Comisiynu Lleol i'w Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol ym mis Ionawr/Chwefror bob blwyddyn, yn manylu ar eu blaenoriaethau a chymau gweithredu dros y 3 blynedd nesaf, yn ogystal â chynllun gwariant 3 blynedd.

Y Sefyllfa Bresennol

Gwnaeth newidiadau i'r fformiwla dosbarthu cyllid ar gyfer Cefnogi Pobl yn 2012 arwain at doriadau bwriedig o 20% i Gefnogi Pobl Sir Ddinbych dros 5 mlynedd rhwng 2011-12 a 2016-17. Mae toriadau ychwanegol i bob gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru wedi arwain at doriadau pellach i Gefnogi Pobl, y mae disgwyl iddynt barhau yn 2017-18. Cafodd y toriadau hyn eu rheoli o 2012 tan 2015 heb effeithio'n sylweddol ar lefelau gwasanaeth. 2015-16 yw'r flwyddyn gyntaf y mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi gorfod datgomisiynu gwasanaethau y mae galw amdanynt ac sydd yn strategol berthnasol, yn dilyn 10.4% o doriad. Y dyraniad grant ar gyfer 2015-16 yw £5.4 miliwn.

Mae cyllideb arfaethedig Llywodraeth Cymru ar gyfer 2016-17 wedi amlygu na fydd gostyngiad yng nghyllideb Cefnogi Pobl o gymharu â 2015-16, fodd bynnag, nid ydym wedi derbyn cadarnhad ynglŷn â dyraniad Sir Ddinbych ar gyfer 2016-17 ac felly nid yw'n eglur a fydd y toriadau yn cael eu cymhwyso. Fodd bynnag, trwy weithio gyda darparwyr drwy gydol y flwyddyn, rydym wedi llwyddo i nodi mwy na'r arbedion a ddisgwylir ac nid ydym yn disgwyl y bydd yn rhaid cymhwyso toriadau pellach i'r contractau presennol, heblaw'r rhai a gytunwyd ac a nodwyd eisoes. Mae cyllideb Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi'i ostwng o 21.5% (£1.5 miliwn) rhwng 2012 a 2016, gydag isafswm o 10% o doriadau pellach yn 2018. Byddwn yn parhau i geisio lliniaru'r toriadau hyn cymaint â phosibl trwy gynllunio a thrafod yn ofalus gyda darparwyr gwasanaeth a budd-ddeiliaid eraill yn lleol ac yn rhanbarthol. Fodd bynnag, bydd maint y toriadau angen i rywfaint o wasanaethau gael eu datgomisiynu er gwaethaf cael eu hasesu fel bod yn strategol berthnasol; bydd hyn yn cael ei wneud drwy ddefnyddio Strategaeth Datgomisiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych a'r gwasanaethau a ariennir gan y Rhaglen yn wynebu pwysau sylweddol ar gyllidebau sydd eisoes yn brin, i helpu'r rhai mwyaf diamddiffyn yn Sir Ddinbych. Mae'r gwasanaethau hyn yn cael eu darparu'n fewnol gan y Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a'r Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac yn allanol gan sefydliadau elusennol. Mae manylion y camau a gynigir yn 2016-19 wedi eu manylu ar dudalennau 19-31 o'r Cynllun Comisiynu Lleol atodedig. Oherwydd yr ansicrwydd ynglŷn â chyllidebau ar ôl y flwyddyn nesaf, nid yw wedi bod yn bosibl cynhyrchu cynllun gwario 3 blynedd. Hyd nes y byddwn yn cael rhywfaint o sicrwydd o gwmpas lefelau ariannu tebygol yn hirdymor, nid ydym mewn sefyllfa i gynllunio mor bell â hyn yn ein blaenau.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y prosiectau a chamau gweithredu arfaethedig o fewn y Cynllun Comisiynu Lleol yn cyfrannu at gefnogi Cynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2012-17 yn y meysydd canlynol:

- Datblygu'r economi leol
- Mae pobl diamddiffyn yn cael eu diogelu ac yn gallu byw mor annibynnol â phosibl
- Sicrhau mynediad at dai o ansawdd da
- Moderneiddio'r Cyngor i ddarparu arbedion effeithlonrwydd a gwella gwasanaethau i'n cwsmeriaid

Bydd cydweithio rhanbarthol ar draws Gogledd Cymru a strategaeth ranbarthol ar gyfer comisiynu a darparu gwasanaethau yn cyfrannu at reoli lleihad ym maint y grant a diogelu gwasanaethau rheng flaen ar gyfer grwpiau diamddiffyn.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi bod yn modelu cyllideb 2016-17 yn seiliedig ar isafswm o 10% o doriadau ac o'r herwydd, maent wedi gweithio gyda darparwyr i nodi'r arbedion hyn. Fodd bynnag, ar 8 Rhagfyr cyhoeddodd Llywodraeth Cymru y byddai cyllideb Cefnogi Pobl yn aros yr un fath ar gyfer 2016-17.

Mae Sir Ddinbych hefyd ym mlwyddyn olaf o ailddosbarthu grant Cefnogi Pobl, lle y disgwylir y byddai 5% o'r gyllideb yn cael ei lleihau a'i hailddosbarthu i'r Awdurdodau Lleol eraill. Fe gytunodd Bwrdd Ymgynghorol Cenedlaethol Cefnogi Pobl yn gynharach yn 2015-16 y byddai'r ailddosbarthu'n cael ei ohirio oherwydd y toriadau a'r ymholiadau a godwyd ynglŷn â'r defnydd o'r fformiwla. Nawr nid oes toriadau

wedi'u cynllunio ar gyfer Grant CP, mae'n aneglur a fydd yr aiddosbarthiad yn berthnasol i Sir Ddinbych ar gyfer 2016-17.

Am y rheswm hwn, mae cyllideb 2016/17 wedi'i fodelu ar doriadau o 5% a 0% (gweler Atodiad 1).

Bydd unrhyw doriadau, yn awr ac yn y dyfodol, yn cael effaith ar wasanaethau mewnol a ariennir gan Gefnogi Pobl Sir Ddinbych, gan gynnwys Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, fodd bynnag, mae'r rhain wedi'u lliniaru'n fyrdymor gyda'r toriadau'n debygol o fod yn llai na'r disgwyl. Bydd y prosiectau a'r newidiadau a nodwyd yn cael eu rheoli o fewn y gyllideb Cefnogi Pobl a ddyrannir i Sir Ddinbych gan Lywodraeth Cymru.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai fod templed o'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb wedi ei lenwi a'i atodi i'r adroddiad.

Cwblhawyd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer y Cynllun Comisiynu Lleol yn 2013, a oedd yn:

- Manylu ar yr ymgynghoriad a gafodd ei gynnal i ddatblygu'r Cynllun Comisiynu Lleol a nodi unrhyw effaith negyddol annisgwyl;
- Tynnu sylw at y data a gasglwyd ac a ddadansoddwyd drwy'r broses mapio anghenion, gan gynnwys data dienw ar nodweddion gwarchoddedig;
- Cydnabod yr heriau a wynebwyd wrth weithredu'r toriadau i wasanaethau a ddarperir ar gyfer pobl ddiameddiffyn;
- Cadarnhau bod y gwasanaethau Cefnogi Pobl yn cael eu defnyddio gan yr holl grwpiau nodweddion gwarchoddedig;
- Cadarnhau bod pob ymdrech rhesymol wedi'i wneud i ddileu neu leihau unrhyw effaith negyddol anghymesur posibl ar bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig ac y bydd Cefnogi Pobl yn parhau i fonitro effaith unrhyw newidiadau a wnaed.

Mae gan yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb hwn ddyddiad adolygu o 2016, fodd bynnag, yn y cyfamser, bydd Cefnogi Pobl Sir Ddinbych yn ystyried ac yn sicrhau bod unrhyw effaith ar nodweddion a warchodir yn cael eu nodi ac yn cael sylw. Fel rhan o Strategaeth Datgomiynu Cefnogi Pobl Sir Ddinbych, bydd Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb yn cael ei gwblhau ar gyfer pob prosiect yr ystyrir ei ddatgomiynu.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Cynhaliodd Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Sir Ddinbych bedwar cyfarfod yn ystod datblygu'r Cynllun Comisiynu Lleol ac fe wnaethant ystyried blaenoriaethau strategol, data mapio anghenion a bylchau mewn gwasanaeth.

Cynhaliwyd proses ymgynghori o wyth wythnos rhwng mis Gorffennaf a mis Medi, pan gyhoeddwyd y Cynllun Comisiynu Lleol drafft ar dudalen we Ymgynghoriadau Cyngor Sir Ddinbych, a'i ddsbarthu i ddarparwyr gwasanaeth a nifer o randdeiliaid sy'n gweithredu yn Sir Ddinbych a Gogledd Cymru ehangach. Cafwyd diwrnod gwybodaeth Cefnogi Pobl ym Mhafiliwn y Rhyl lle cyflwynwyd crynodeb o'r Cynllun Comisiynu Drafft i dros 80 o bobl, gan gynnwys staff darparwyr, defnyddwyr gwasanaethau a rhanddeiliaid eraill. Aethpwyd i nifer o gyfarfodydd rhanddeiliaid hefyd i gyflwyno'r Cynllun Comisiynu Lleol. Mae barn, sylwadau ac awgrymiadau o'r broses ymgynghori wedi llywio datblygiad y cynllun hwn.

Ar ôl ymgynghori, ystyriwyd y CCLI yn y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau ym mis Hydref 2015, cyn ei gyflwyno i'r Cabinet i'w gymeradwyo. Hysbyswyd y Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl ynglŷn â'r cynnydd yn ystod y cyfnod hwn. Bydd yn cael ei

gyflwyno i Bwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Cefnogi Pobl Gogledd Cymru ym mis Chwefror 2016, i hysbysu datblygiad Cynllun Comisiynu Rhanbarthol Gogledd Cymru.

Bydd y ddogfen derfynol yn cael ei chyhoeddi ar dudalennau Cefnogi Pobl ar wefan CSDd a'i dosbarthu i holl randdeiliaid Cefnogi Pobl yn Sir Ddinbych.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae cryn dipyn o ansicrwydd ynglŷn â'r holl ffrydiau cyllid grant refeniw ar hyn o bryd. Mae cyhoeddiad drafft Setliad Ariannol Llywodraeth Leol ym mis Rhagfyr wedi cadarnhau na fydd gostyngiad yn y grant ar lefel genedlaethol ar gyfer 16/17 ond rydym yn aros am gadarnhad o'r effaith ar lefel ranbarthol. Fodd bynnag mae'n annhebygol y bydd cyllid y blynyddoedd y dyfodol yn glir tan fis Mai neu Fehefin. Efallai y bydd yn rhaid ailystyried o ganlyniad ac mae'n rhaid ei gynnwys o fewn y cyllid sydd ar gael.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- Mae toriadau byr rybudd o'r fath yn ei gwneud yn anodd gwneud penderfyniadau am sut i weinyddu'r arbedion hyn mewn modd strategol a thryloyw. Efallai y bydd maint y toriadau yn cael effaith anghymesur ar ddarparwyr llai sydd ag ychydig iawn o le ar gyfer arbedion effeithlonrwydd. Gyda gostyngiad llai yn 2016-17, rydym yn bwriadu ailfuddsoddi'r arian mewn prosiectau gwario i arbed byr dymor sy'n debygol o fod yn ddeniadol i'r darparwyr llai.
- Mae'n rhaid i doriadau gael eu hystyried yn rhanbarthol - nid yn unig bod yna wahaniaeth bosibl mewn barn ynghylch blaenoriaethau rhanbarthol i ariannu, ond gallai y modd y darperir y toriadau ansefydlogi darparwyr cyfan sy'n gweithio ar draws y rhanbarth. Gall hyn beri sgil-ffeithiau o niweidio hyder darparwyr a'r berthynas dda sydd gennym gyda nhw - gellir rheoli hyn i ryw raddau drwy barhau i rannu gwybodaeth berthnasol gyda darparwyr.
- Er ein bod wedi amddiffyn gwasanaethau'r rheng flaen rhag toriadau ers 2012, nid oes modd rheoli toriadau parhaus o'r maint hwn trwy ailfodelu gwasanaethau'n unig i ganfod arbedion effeithlonrwydd, ond mae'n ei gwneud yn hanfodol datgomisiynu gwasanaethau cyfan sy'n darparu cefnogaeth o ansawdd, gan leihau'r gefnogaeth sydd ei angen ar gyfer y preswylwyr mwyaf diamddiffyn yn Sir Ddinbych. Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych wedi datblygu Strategaeth Ddatgomisiynu er mwyn rheoli'r broses hon yn deg ac yn dryloyw.
- Mae Cefnogi Pobl yn lleddfu'r baich ar wasanaethau statudol sydd eisoes wedi'u gorymestyn, fel y Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd a'r Heddlu, trwy atal pobl rhag dirywio a mynd i sefyllfa o argyfwng. Bydd toriadau pellach i Gefnogi Pobl yn rhoi mwy fyth o bwysau ar y gwasanaethau statudol hyn ar adeg pan mae yna eisoes doriadau sylweddol yn y gyllideb, gan arwain at newidiadau sylweddol i wasanaethau cyhoeddus.
- Mae Cefnogi Pobl yn allweddol o ran darparu Deddf Tai Newydd (Cymru) 2014 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, gan fod eu ffocws ymyrraeth gynnar yn cyd-fynd yn dda â nodau allweddol Cefnogi Pobl o atal digartrefedd.
- Ym mis Medi 2015, pleidleisiodd Cyngor llawn Cyngor Sir Ddinbych yn unfrydol o blaid y cynnig i amddiffyn cyllideb Cefnogi Pobl rhag toriadau pellach, ac i gefnogi ymgyrch genedlaethol 'Dewch i Barhau i Gefnogi Pobl' a redir gan Gymorth Cymru a Chartrefi Cymunedol Cymru.

- Efallai y bydd Cronfa Wrth Gefn Cefnogi Pobl yn cael ei defnyddio i liniaru'r toriadau hyn, ond rhaid rhoi ystyriaeth ofalus i gynaliadwyedd hyn o ystyried y potensial y bydd toriadau yn y gyllideb yn parhau am nifer o flynyddoedd.
- Mae Cefnogi Pobl Sir Ddinbych hefyd yn rhagweld y bydd pwysau gweinyddol sylweddol o ganlyniad i weithredu canllawiau CP newydd fydd yn cael eu cyhoeddi yn 2016, Fframwaith Canlyniadau CP newydd yn 2017, a Memorandwm o Ddealltwriaeth y Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol a gytunwyd ym mis Rhagfyr 2015.
- Mae'r Gweinidog a Swyddogion Llywodraeth Cymru hefyd yn annog alinio CP gyda rhaglenni Trechu Tlodi, ni wyddwn i ba raddau hyd yn hyn, ond mae hyn yn darparu mwy o ansicrwydd a phwysau gweinyddol ar y rhaglenni yn ystod cyfnod o leihau'r cyllidebau.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad
Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol (1972).